

El festival d'estiu de Barcelona

<<<

E. MORENO ESQUIBEL

►► Sonia de Munck i Borja Quiza, a terra, durant una escena de *La viejecita*, de Manuel Fernández Caballero.

EL LLIBRE ESTRENARÀ DEMÀ UN FESTIU PROGRAMA DOBLE DEL 'GÉNERO CHICO'

Lluís Pasqual ret homenatge a la sarsuela i a la ràdio dels 50

► 'Château Margaux' relata un concurs en un plató i 'La viejecita', una festa de palau

|| JOSÉ CARLOS SORRIBES
BARCELONA

Quan Lluís Pasqual anava amb el cotxe familiar des del seu Reus natal a Barcelona cantava la sarsuela *La viejecita*, la primera obra dramàtica que es va aprendre de memòria. En aquells temps, quan declinava la dècada dels 50, la seva mare entonava els diumenges al matí una altra peça de l'anomenat *género chico*, *Châteaux Margaux*. No li hauria d'estranyar a ningú, per tant, aquesta declaració

del director escènic: «La sarsuela era la música de casa meva i l'educació musical de la meua infància».

Per això sorprèn que el polifacètic Pasqual no hagi debutat en el gènere fins ara. Ho fa amb *La zarzuela del sábado*, un programa doble amb *La viejecita* i *Château Margaux*, totes dues de Manuel Fernández Caballero. Arriba com un festiu homenatge a la sarsuela i a la ràdio de la dècada dels 50. Estarà al Teatre Lliure de diumenge a dimarts.

PASSAR L'ASPIRADORA // El debut no ha arribat per iniciativa pròpia, sinó davant un encàrrec del Teatre Arriaga de Bilbao en un projecte que també ha tingut la coproducció del Grec. Pasqual i el director musical, Miquel Ortega, es van moure en la mateixa sintonia, la de passar l'aspiradora a llibrets i partitures oxidats. I en el

cas de *Château Margaux* fins i tot més. El llibret no s'ha conservat i Pasqual ha escrit un text sobre un concurs de ràdio dels 50 i 60, dels que presentaven Alberto Oliveras i Bobby Deglané i van servir de llançament a Marisol i Ana Belén, per exemple. *La viejecita* recull una festa de palau, situada en la guerra de la independència, amb un soldat de mal cap que es disfressa d'àvia per a una conquesta.

LLUÍS PASQUAL
DIRECTOR

«El franquisme va fer de la sarsuela, el flamenc i els toros una marca nacional. Així la va omplir de pols i humitat»

Tant Pasqual com Ortega defensen la vigència i la qualitat del gènere. «El franquisme va fer de la sarsuela, el flamenc i els toros una marca nacional. Així la va omplir de pols i humitat», explica Pasqual. Ortega encara és més contundent. «La sarsuela mereix ser tractada com l'òpera. Les melodies de Fernández Caballero són com les de Johann Strauss. Si hagués nascut a Viena, la seva música es tocaria en el concert de Cap d'Any». Aquesta música és la que omplirà l'escenari del Lliure amb una orquestra de 45 músics, un cor de 23 components i un grup de «grans cantants que són molt bons actors», apunta Pasqual. I un d'ells, el baríton corunyès Borja Quiza, és a més campió d'esgrima. ≡

Crònica

Roberto Fonseca, la seducció del jazz cubà

El pianista potser no renova la música del seu país, però li fa pujar la temperatura

|| ROGER ROCA
BARCELONA

El planter de bons pianistes cubans sembla inesgotable. N'hi ha a grapat i s'assemblen entre si. Són ràpids, temperamentals i lírics, i es coneixen tots els secrets del compàs. Roberto Fonseca és tot això, però més. Toca a la velocitat del llamp, amb dues mans produeix més ritme que el Sónar de nit i té el temperament d'una *prima donna*: de sobte canta a ple pulmó fins a ofegar la resta d'instruments. I si es tracta de ser dolç, és més que dolç. És ensucrat.

Roberto Fonseca és la pianística cubana portada al màxim, a la desmesura. Venia al Grec avalat pels seus anys amb el Bona Vista Social Club i amb l'etiqueta d'*el més nou en jazz afroclubà*. I és el més nou, que no vol dir diferent.

►► Roberto Fonseca.

Dijous va debutar a la plaça del Rei amb un quintet impressionant i un repertori melòdic i ple de cops d'efecte, el del disc *Akokan*, que ell descriu com a «íntim i personal». Però que ningú pensi en una música introvertida. Les filigranes de la bateria, el plor d'un saxo una mica carrincló, el vacillar del piano estireganyós, no en tenen res, d'això. La música és molt seva perquè és com ell: seductor, segur de si mateix, una mica histriònic i coquet (el vesteix la dissenyadora francesa Agnès b).

Fonseca toca el piano com si li estigués fent una proposició. Quan no metralla les teclades, mou les mans al seu voltant com en una dansa de l'aparellament. Darrere de la plaça, la llotja d'aquells a qui els agrada la música però no pagar l'entrada, tres parelles ballaven enganxadíssimes l'últim bis. Fonseca potser no renova la música cubana, però li fa pujar la temperatura. ≡

Crònica

Plàstica visió d' 'Ifigènia'

Jordi Coca i Mardux recreen el mite denunciant la manipulació política

|| CÉSAR LÓPEZ ROSELL
BARCELONA

Nova revisió del mite d'Ifigènia. En aquesta ocasió a càrrec de Jordi Coca i de la companyia de titelles Mardux. El dramaturg, que assumeix la direcció del muntatge, ha reescrit l'obra inspirant-se en *Ifigènia a Aulis*, la més política de les dues tragèdies d'Eurípides sobre la filla d'Agamèmnon, però acostant-se més a la visió d'Èsquil, que mostra una heroïna que rebutja el sacrifici i es resisteix a morir.

L'intent de Coca d'acostar el clàssic al públic d'avui ensopega amb dificultats. La primera és la complexitat de l'espectacle estrenat a l'Espai Lliure. La mescla d'un text d'escriptura impecable amb la d'elements plàstics com les belles i fantasmagòriques figures de Mardux no sempre acaba de lligar.

L'aparició d'un vestit que llisca sol i la d'Ifigènia dintre d'un burca o d'un vestit de núvia, del qual es desprenen per mostrar una indumentària de color vermell sang símbol de la se-

va mort, són moments d'una certa màgia, però poca cosa més.

APÈNDIXS LLARGS // També són massa llargs els apèndixs operístics, jazzístics i de música ètnica i el discurs de Hitler a manera d'arenga a les tropes, situats enmig de les intervencions dels intèrprets, entre els quals destaquen Carles Arquimbau (narrador) i Jaume Comas (Agamèmnon). Joana Clusellas i Jordi Pujol es desdoblen eficaçment com a actors i manipuladors de les figures.

El que sí que aconsegueix Coca en aquesta escenificació és mostrar el rei de Micenes com un criminal cínic i mentider, com tants polítics de l'actualitat. Aquest monarca no dubtarà a sacrificar la seva filla, a la qual ha convocat amb l'enganyosa promesa que es casarà amb l'heroi Aquil·les, per calmar la ira d'Àrtemis. La deessa, que està indignada perquè el rei va caçar en el seu feu sagrat, l'ha castigat amb una mar plana que deixa ancorada la flota de la guerra de Troia.

Els intents d'Agamèmnon de canviar la situació són inútils, però l'obra mostra Ifigènia i els maltractats apel·lant a la revolució per acabar amb la injusta manipulació dels polítics. Una reflexió que sempre és oportuna. ≡